

ԻՆՅԱՍՏԱՆ

ԼՐԱԳԻՐ

ԻՆՅԱՍՏԱՆ, ԼՐԱԳԻՐ, ԻՆՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ԼՈՒԻՏԻԱՆ

Տարեկան գին կանխիկ լինելու 100
Վերջանալու 1/2
Պայմանագրերի գնումը Լաւ
գրեթե ամբողջովին ծախքը
առնողին վերադառնալու է:
Այս Լաւագրերը ամեն շաբաթ
օրերը կը հրատարակուին:

Իր շահին համար լաւ մը հրաւիր
տարակից ուղղող պիտի վճարե
տողն 40 փարայ:
Կորստից գործը ծանուցումը
ձեր է:
Դուրսէն եկած նամակներուն
փոխարին ծախքը խրկող պի
տի վճարէ:

ԻՆՅԱՍՏԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒԻՏԻԱՆ

ՊՈԼԻՍ 6 ՅՈՒՆԻՍ

Ինչպիսիք անհոգիները զայնու համար
գէտ չ'ի վիճակը խել մը զօրք խրկուեցաւ. աս զօրք
քերական առաջին ընելը բանը այն պիտի ըլլար որ
Ինչպիսիքներուն հաղորդակցութիւնը կը տրեմ մէկ մը
Պետերհան պէյին հետ որ ժամանակէ մը ի վեր Վա
նին մէջ քաղաքը նստեր է, մէկ մըն ալ Նիկիթին
հետ որ հոս ալ Ինչպիսիքները շատուոր և զօրաւոր են:
Արդէն տեղութեան զօրքը քանի մը քաղաքներէն
գտնուեցաւ: Կրեթէ միշտ աղէկ լուրեր կ'առնէ բա
նակէն Սուտուլի կուսակալը և հոս բարձրագոյն
գլխաւոր կ'իմացնէ: Պետերհան պէյին օգնութիւն
տուող Ինչպիսիքներուն գլխաւորներուն շատերը հնա
ղանդեր են մեծազօր Տերութեանը: Թէ որ Օս
մանեան կառավարութիւնը այս բանած ծախքուն
մէջ քիչ մը ժամանակ յարատեւէ, անտարակոյս բոլոր
այն կողմերու տարածքները կը զաւթէ և օր աւուր
այն տեղի բարեբեր հողերը կը հարստանան:

— Ընդամենը առնաւորապէս խել մը անհոգի
գարտ մարդիկ բռնաբերելով Կոստանդնուպօլիս խոր
կուած, և իրենց յանձնարարութեան փոխարէն իւրեք
գրուած էին: Իսրայէլական ինքնակալը՝ ասոնց իւ
րեքը կ'իմացնէ համար յատկացած ժամանակը լրացնելու
նպատակով: Երբ ասոնց աղաւթներուն և իրենց երկիրը
խրկուեցան հրամանաւ ըստ, և հրամանը կատարուե
ցաւ, ամենքն ալ աղաւթ ըլլալով Վերսալէ խրկուե
ցան: Երբ անկէջ ամէն մէկը իրենց երկիրը երթան:
Բայց ասոնք ինչու համար Ստամբուլ գնացած և այն
տեղ այնքան ատեն իւրեքը կ'եղան ըլլալին չուտով
մտնալով, աղէկը այն եղաւ որ իրենց երկիրը չի
ցրուած և ձեռք անցնելին գծուար չեղած: Աւ
րանիկի մէջ իրեն սկըսան իրենց երկիրը երթալէն
ետքը ընելիքներուն օրինակը ցըցնել: Աւտոի
Վերսալի կուսակալը ասոնցմէ հարկը տան և վեց
հազի նորէն ձեռք ձգելով յանձնարարութեան տուագե
լէն ետքը Վերսալէ չեղելով չափաւոր ըլլալով Ստամբուլ
խրկուեց, որ նոր ըրած յանձնարարութեան համար նա
րէն իւրեքը գրուին:

— Տեղական Չեղելիքներուն աղաւթատու գեր
դատարանէն մեծազօր Տիրան աղաւթ կ'իրակի իրկուեն
ձեռք ձգելով: Երբ ասոնք հրապարակէն անցնել իրեն ներ
քէն ձեռք խիստ կրակաւ ըրաւուն կ'սկըսի երկու կողմին
խաղաղով անհանգստ երթալու: Աւրանիկի գեռ
պանը յանգիմանական ձեռքով մը կ'սկըսի քանի մը
ծանր խօսքեր ընելու Տիրան աղաւթին, իբր թէ միա
քը հոն կը նայի որ ինչու ասանկ կրակաւ ձեռք ա
նակն անցուգարծ տեղէ մը կ'անցնի, գուցէ մէկին
միտա մը կուտայ: Տիրան պէյը կը նայի որ աս մար
դուն խօսքերը բաւական ծանրակէկ խօսքեր են, մա
նաւանդ անանկ մէկ երեւելի հրապարակի մը մէջ,
կ'սկըսէ որ ան ալ անոր անոր խօսքեր ընելու: Կ'եռ
պանը՝ որ բնական աւրել մը կրակաւ մարդ է, ձեռ
քի գաւառանը վերցունելուն պէս քանի մը կը զար
նէ Տիրան աղաւթին, աս ալ ան ասելը ինքնիմէն կ'ե
լայ, հրաման կ'ընէ քովի ծառաներուն որ անոնք ալ
անիկայ բռնեն ձեռքէն. խիստ ծառաները իրենց
տէքովը հրամանը կը կատարեն անանկ որ գետաւ
նին գլխաւորը կը գլորի մինչեւ ծովը: Բայց կ'երե
ւայ որ ոչ գետաւանը ծանցած է որ գլխաւորը Տի
րան աղաւթ է, և ոչ Տիրան աղաւթ ծանցած է որ
գլխաւորը Վերսալի գետաւանն է, թէ որ իրար
ծանցած ըլլային նէ իրարու աշխուժութեանը, իրարու
ատիծանին յարգը կը պահէին, բանը աս աստիճա
նը չէր հասներ: Զինա երկուքն ալ իրարմէ գան
գատ ունին բարձրագոյն գլխաւոր. գատը ո՞վ պիտի
փառաբերէ չեթուեմ:

— Կրակի իրկուեն ժամը մէկուկէսին ջուրերը
Վալաթիա կ'ընէ ծախի ծախի գրանը գլխաւոր տաճ
կի տուններուն մէկէն հրդեհ մը պատահելով ասոնք
ուժը տուն, և մէկ քերտեւեռի խանութը այրեց,
թէ որ այս թաղին մէջ քարակիրէն չէրբերը շատ
չըլլային կրակը առաւել մեծ փնտներ կրնար պատ
ճառեր:

— Մարտապաշտի խաղաղը կուտած գիւղը

Հինգ շաբթի առտու կանուխ անձնատարութիւն
մը պատահեցաւ. որուն իսկ պատճառը անձնա
պանին ժամանակէ մը ի վեր ունեցած մեղամտոյ
տուութեան ատեն է, որովհետեւ այս մարդուն հա
մար աշխարհք կը վիայէ որ հաւատով յուսով կա
տարեալ և երկիւղած քրիստոնեայ մըն է. մանա
ւանդ որ այս միջոցիս ամէն մասամբ բնաւ մէկ յու
սահաւորութեան պատճառ մը չունէր:

— 42 թուով հրատարակուած լրագրերուն մէջ
ծանուցած էինք որ ստակի թուղթերուն (քայիմե
ներուն) մէջ խաղախութիւն մտած ըլլալով յու
նիսի սկիզբին (հաղորանին) նոր տարած թուղ
թեր պիտի ելան. բայց այս նոր թուղթերուն թէ
կաղապարներուն (խաղախներուն) չինուելը և թէ
տարածութիւնը, նաև ձեռքով գրուելը գիրքե
րը որ Արքանի գանձատունը կը գրուի, մինչեւ
յուսիսի սկիզբը չի կրնար լրացնալ որոշուեցաւ
որ այս անգամ շահու վճարումը (թախսիթը) ա
միս մը ետքը մնայ, այսինքն յուսիսի սկիզբին սկըսի
վճարումը և հին թուղթերն ալ նորի փոխումը
ատէ՛ ետքը երկրորդ անգամ վճարումը գտնուեալ
առաջին պէս ժամանակին, այսինքն գեկտեմբերին
(քեանուանի էփէլին) պիտի տրուի:

— Ընդհանրապէս Կեմալիէի, Բաղադէի
և Յիւնիզիէի կողմերը շարունակ մէկ երկու ժամի
չափ կարկուտ տեղաշարժութիւն արտերուն և թէ թը
թեմներուն մեծ միտա հասուցեր է, որովհետեւ
եկած կարկուտին խաղախութիւնը ստիպարականէն շատ
աւելի է եղեր. և այս կարկուտին պատճառով հե
ղեղը հարկը յիտան գլուխ կ'աւելնէ (սիւրիւ) մը
քչեր տարեր է:

ԵՂԻՊՏՈՍ: Բարձրագոյն փոխարքայ Սու
համէտ Ալի փաշայն Պաւսայի երկրին բարեկար
գութիւններուն համեմատ որոշեց որ, Սլաւը քա
ղաքին ամէն մէկ փողոցներուն անունը այն փողոցին
գլուխը, և ամէն մէկ տունը ալ թուանշան ունենա
լով այն թուանշանը տախտակի մը վրայ գրուած
այն տանը գրանը վրայ կամ ուրիշ յարմար տեղ մը
գրուի. որպէս զի թէ փողոցը և թէ տունը փնտը
ռողը բնաւ նեղութիւն չի քաշէ: Եւ այս բանիս
վրայ հետեւեալ կարգադրութիւնները ըրաւ:

Ա. Կեմալէ մէկ փողոցին անունը այն փողոցին գը
լուխը կ'աւելնէ անկիւնին վրայ, և գէտ ի պէս փողոցը
նայող տուններուն մէկուն պատին վրայ պիտի գրուի
ալնէ, գրուած անունը որ փողոցին ըլլալը աւելի
աղէկ որոշուելու համար հարաւէն գէտ ի հիւսիս
գացող փողոցներուն անունը սեւ գրով, և արեւել
քէն արեւմուտը գացողներուն անունը կարմիր գը
րով պիտի գրուի: Զերմակ տախտակի վրայ, և գի
րը ինչ գոյն է նէ՛ տախտակին չորս կողմը քաշված
գլխաւոր ալ նոյն գունով պիտի ըլլայ:

Բ. Փողոցներուն մէջ գանուած տուններուն ա
մէնն ալ նո՛ւմբը պիտի ունենան. և այս նո՛ւմբներուն
թուանշանները ձախ կողմի տուններունը ըլլալու, և
աջ կողմի տուններունը ինչ պիտի ըլլայ. հարաւէն
գէտ ի հիւսիս գացող փողոցին տուններուն թուան
շանը սեւ գրով, և արեւելքէն արեւմուտը գացող
փողոցին տուններունը կարմիր գրով պիտի ըլլայ.
տախտակը ձերմակ, և գլխաւոր գունով: Եւ այս
տախտակները թէ որ կարելի է նէ՛ տուններուն գը
լուններուն վրայ պիտի գրուի. և թէ որ հոն գրուելու
տեղ չի կայ նէ՛ գրանը ալ կամ ձախ կողմը որ տեղ
որ յարմար տեսնուի նէ. բայց միշտ գետնին երե
ւէն բարձրութիւն երկու և կէս արշնի մօտ պիտի ըլլայ:

Գ. Նո՛ւմբները գլխաւոր փողոցներուն տուններէն
պիտի սկըսին. և այն փողոցներուն մէջ գանուած
մանր և անեղ (չըքմաղ) փողոցներուն մէջն տունե
րուն նո՛ւմբն ալ չիտակ փողոցին տուններուն թը
ւանշաններուն շարունակութիւնը պիտի ըլլայ: Կեմա
լի, ըսելով թէ մէկ փողոցի մը մէջ չիտակ երթալով
Հինգ տուն անցնելէն ետքը անեղ փողոց մը կայ, և
Հինգ տուն ալ այն փողոցին մէջ կայ, չիտակ փո
ղոցին տուններուն վրայ կարգաւ մինչեւ հինգ թիւ
ը գրուելէն ետքը՝ անեղ փողոցին մէջն առաջին
գրանը վրայ գրուի 6, անոր քովին 7, և ասանկ
կարգաւ երթալով, անեղ փողոցին միւս կողմը չի
տակ ձախներուն վրայ եղած տանը թուանշանը կ'ը
լայ 11: Ասով այն փողոցին անեղ ըլլալն ալ կը

հասկըցուի:

Այս կարգադրութիւններս ասանկ որոշուելէն
ետքը՝ ի գործ դրուելուն հրամանն ալ բարձրագոյն
տիւ փոխարքայն պէտք եղած մարդոցը տուաւ:

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ: Պարսից տեղութեան կողմէն
Պաւսայ երթալու համար որոշուած գետաւանը,
Սլաւա Սուհամէտ Ալի խանը Դեհրանէն ելեր
Դեհրան հասեր է. և Դեհրանէն ելելու օրէն հաշ
ուելով մինչեւ քսան և հինգ օր Կոստանդնուպօլիս
պիտի գայ. և քանի մի օր ալ հոս հանգիստ ընե
լէն ետքը՝ իրեն յանձնուած պաշտօնը կատարելու
համար շտեմարանով Պաւսայ պիտի երթայ:

ԼՐԱԳԻՐ ԼՈՒԻՏԻԱՆ

ԳԱՂԱՒԱՆ: Բարձրագոյն թագաւորութեան հե
տամուտ Տօն Սիւնեյի վրայ՝ որ Պարսկաստանի կոմ
սին կ'իմեն է, մարտի 6 ին Պաւսայի Պայոն քաղա
քէն անցաւ, որ Սլաւիայի տեղութեան հետ սահ
մանագրուի է, անկէջ Բաթիէ, և անկէջ ալ Բօր
թաւիկի արքայանիստ ի իզմա մայրաքաղաքը պի
տի երթայ: Եւ անուայէն կուգայ կոր. և ի յետոյ
մէջ իր եղբորը հետ տեսութիւն ըրեր է:

— Պ. Սօլիտ անուանի սեղանաւորը Փարի
զը քաղաքական կառավարութեանը առաջարկեց
որ 5 միլիօն Ֆրանք տայ, որպէս զի Փարիզը հա
մար ցորեն առնելը և քաղաքացիները սպորտաւոր
գլխաւորները հեշտ ըլլայ, և հացի պակասութե
նէ երկիւղը վերնայ: Խորհրդականները ժողովե
ցան. և խորհուրդ ընելով որոշեցին որ Պ. Սօլի
տէն շնորհակալ ըլլան, և աղաջարկած 5 միլիօն ֆր
անքը չուղեն. որովհետեւ քաղաքին մէջ քաղաքա
ցեայ օգտուելու չափ ցորեն կայ. և ցորենը թէպէտ
շատ տուղ է, բայց գրպէն ալ առատօրէն կուգայ
կոր, կարուած է. ուստի Պ. Սօլիտին ըրած ա
ռաջարկութիւնը օգուտ մը չի կրնար ունենալ. և
անկէջ զատ՝ ցորենի առուարձի մէջ աղմուկ ձգե
լու պատճառ ալ կրնայ ըլլալ: Եւ որոշուեցաւ
նոր շնորհակալութեամբ հանգերծ իմացուցին Պ.
Սօլիտին, որ աղքատներուն աժան հաց տունելու
համար ձեռքերնին թուղթ տալը շարունակել խոս
տացաւ. ինչպէս որ ատենէ մը ի վեր կ'ընէր:

— Փարիզը ֆօդուալ սենթ անտրոս արուարձա
նին ծամբան գանուած վաճառականներուն խա
նութիւններուն տուած յանկարծակի շատուոր դիզ
ուելով՝ հարկ եղաւ խանութները գոցել: Բաղմու
թիւնը քար նետելով քանի մը հացագործի խանութ
թի տաղիկները կտորտեցին. բայց զինուորները ե
կան նէ խռովարարները փախան, և խաղաղութիւն
եղաւ:

Յամբուգ օրը իրիկուան ժամ 8 ին (ըստ մեզ
ժամ 2) աստիները այն յիշեալ արուարձանը տեղ
տեղ ժողովեցան. բայց ամէն փողոցի գլուխ զե
նեալ զօրք գանուելով խռովութիւն չեղաւ:

Բանի մը օր կայ որ հասարակութեան մէջ իր
ուսուցիչները հանելու համար ձեռագիր թղթեր կը
պլորտարին. փողոցներուն գլուխը փակած կը տես
նուին. խռովութեան յորդորանին ըստ մեծի մա
սին արուեստաւոր մարդիկ են. թուղթերը հանող
ները գանուած չեն:

— Կառավարութիւնը հեռագրութեան գործի
քին միջոցով հրաման խրկեց Սլաւիայի սահմա
նաւորաւոր Բերքիեան քաղաքը, որ որքան սպանի
այի կը գտնուին նէ ամենքն ալ քաղաքէն գուրս
եղէն առանց ժամանակ անցնելու: Հրամանը քա
ղաք անուանով կամ ուրիշ կերպով որոշում մը չի տար
քաղաքէն ելելու մարդոցը. որով կը հասկըցուի որ
Բերքիեան գանուող սպանիացիներուն ամենուն
ալ է այս պատուէրը, ինչ պատճառով որ հոն գրու
նուած ըլլան, թէ և երկար ատենէ ի վեր հոն բը
նաւած գանուին: Սլաւիայի կրնան երթալ, ու
ղեն նէ՛ Պաւսայի ներքերը անոնց համար երեք
գաւառ որոշուած է, անոնց մէկը կ'երթան կը բը
նակին: Կեմալէի քաղաքներուն մէջ Սլաւիայի ա
մէնէն մօտը՝ ի յօն քաղաքն է:

ԱՆԳԴԼԻԱ: Լնդոնցի կառավարութեան խորհրդակցութեան փոխընթերցման մէջ նախա-
բարեկամութեամբ մեկնելով ինքնակազմակերպութեանը վեր-
ջիւրէն հոգ տանելու է լսելով խօսք բացառա-
նապէս այն տուեալ որ քանի տարի է որ Ռե-
ուանսընը տարի տարուան վրայ իրենց ծովային
զորութիւնը ծաղկեցնելու համար ծախքի չեն խը-
նայեր, որով հիմապիւս վիճակին ինքնակազմակերպութեանը
է: Եւրոպայի Ռեուանսընը քանի մը օրագիրներ սկը-
սան գրել թէ տակաւին Ռեուանսընը ծովային զորու-
թիւնը ինքնակազմակերպութեանը հաւասարած չէ, և շատ վար է:
Եւրոպայի Ռեուանսընը «ն» ըստով օրագիրը կ'ըսէ.
« Կը յուսամք որ ոչ կառավարութիւնը և ոչ Բա-
լթիկը այս խօսքերէս այն աստիճան չեն խորհրդի,
որ մեզի այսքան ուժ ունենալ պէտք չէ, Ռեուանսը-
նը մեզին տկար է եղեր ըսելով ծովային զորութիւն
նիս պակեցընեն, նաւերուն համարներ քիչընելով:
Սեղե անանկ կ'երեւի որ Ռեուանսընը որ ծովա-
յին զորութիւննիս առաջինը չի մնայ, ինչպէս է կ'ը-
սեն, դադանի միտք մը պիտի ունենան. ուստի Լե-
րոպայի հիմապիւս վիճակը նայելով ինքնակազմակերպութեանը
վրայ անհոգութիւն ընելուն տե-
ղը պէտք է որ երկընդնաւ նայի. չըլլայ որ յանկար-
ծակի վտանգի մը բռնուի »:

Վաղդիական Գոթիկ ըստով օրագիրը կ'ըսէ.
որ ինքնակազմակերպութիւնը յատուկ դեպքան
պիտի խրկէ Սաքսոնի իմպիւր: Սաքսոնի երկիրը
Լաքսայի ծովեզրերը Ուլկիանոսի վրայ ընդարձակ և
հարուստ երկիր մըն է, Պարսից ծովուն Հիւսիս-
արեւմտեան արեւելեան եզրերը, և Լաքսոն ըստով
երկրին արեւելեան սահմանը: Ինքնակազմակերպութեանը
ծովեզրերը տեղ ունենալով պիտանի դատելին որ
Սաքսոնի իմպիւր քոյն ալ դեպքան ունենան:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ: Հէսսէ Տարմադատ ըստով մեծ
դքսութեան Տարմադատ քաղաքին երեւելիներէն
շատ մը մարդիկ մարտի երեքին նոյն քաղաքին մէջ
ժողովք մը ըրին, մէկ ընկերութիւն մը հաստատու-
լու վրայ խօսեցան. որ թէ որ կառավարութիւնը
այս ընկերութեան հաւանութիւն տայ և պաշտպա-
նէ նէ՝ ասոնք ալ Վերմանիայէն Լաքսայի Վերման
երկրին կողմը բնակութիւն հաստատելու գաղտը
գաղթականներուն ձեռք պիտի բռնեն, որ ներա-
թեամբ և կարօտութեամբ ապրելէն աղաւթին, Կա-
ռավարութեան նախարարներուն մէջէն ալ մեծ և
երեւելի և իմաստուն մարդիկ կան, որ այս մարդա-
սիրական գործս իրենց նպատակ բռնելով այս ընկե-
րութեանը կանոններ և տահմաններ չինելու կ'աշ-
խատեն:

Լա ժողովքէն տան օրի մը չափ ետքը Պ. Կա-
կէն նախարարը Հէսսէի կառավարութեան խոր-
հրդակցանաց առաջին սենեակին մէջ այս ընկերու-
թեան վրայ աղէկ ծառ մը խօսեցաւ. ուստի Պ.
Կապտէլ կոմսը որ այս ընկերութեան յառաջագի-
մութեանը շատ ջանք ունի, յատկապէս յիշեցնաւ
խարարին խօսած ծառին համար շնորհակալութեան
գնաց: Լա գաղթականներուն գործոյն սկզբնաւո-
րութիւն մը ըրած ըլլալու համար ընկերութիւնը
շատ դրամ փոխ առաւ դրսէն: Կառավարութիւնը
կ'երեւի որ այս ընկերութեան հաւանութիւն կու-
տայ և պաշտպանութիւն կ'ընէ. և այն ատենը Վեր-
ման բնակելու գաղտը աղքատ գերմանացիներուն
վիճակը շատ աղէկ կ'ըլլայ:

Բարձրագոյն Ուլկիական մեծ դուքսը Սա-
քսոնիանին ընդհանուր կառավարիչ և փոխարքայ
գրովը Սաքսոնիանցիք ըսելով հասարակաց յիշու-
տակով մը անոր այս պաշտօնս փառաւորել ուղեցին.
և գիտելով որ կարօտելոյ աղէկութիւն ընելու պէս
այն աղուական անձինը ընդունելի բան չի կրնար
ըլլալ, Պուտա քաղաքին բնակիչները որք աղոյց հա-
մար տուն մը հիմնեցին, եկամուտը քաղաքին սըն-
տուկէն որոշելով. և անոր պաշտպան անուանեցին
յիշեալ մեծ դուքսը: Օրօպետները այս տանն օգ-
նութեան համար 1000 Ֆլորին (11.000 զուռուշ)
տալով այն անձին իրենց փոխարքայ ընտրուելուն
վրայ սրտեղան ուրախութիւնը յայտնեցին: Պու-
տայի քաղաքական կառավարութեան ատենին ան-
դամներն ալ ամէնքը մէկէն 10000 Ֆլորին տուին:

Բարձր հարաւային Վերմանիայի երկիրները,
Բրուսիայի ինքնակազմութեան տակը Ուլկէ գետին քով
երկիրներն ալ մէկ տեղ առնելով, բաւական չքով
թութեան մէջ ինչպէս են. յաղագս պարսպապո-
նան ա-
նունով մէկ պղտիկ գիրք մը փնտռելու և ժողով-
լու վրայ են, որ այնքան շատ բաղմունքեամբ տարած-
ուած է այն երկիրներուն մէջ, որ մարդու չի հա-
ւատարմը կուգայ: Լա գիրքս կ'իմացնէ, որ ամէն
կերպ նորոգիչ մարդիկ այս մօտերս պիտի ոտք ելնեն
առ հասարակ ամէն մարդ իրարու հաւատարմ պիտի
ընեն. ընկերական սահմանադրութիւնները արմա-
տեն պիտի վերցնեն: Լա երեւելի նորոգութեա-
նը ձեռք դրնելու մարդոց ամէնուն ալ կը հրա-

ւիրէ որ հիմապիւս առանց ժամանակ անցնելու
քովերին պատրաստ ունենան մէկ մէկ հրազէն
(Թիւֆէն), թուր, և մէկ մէկ դոյղ ալ արծառակ
(բիշուով), և ասանկ զէնքերով ասկէց ետքը իրենց
տրուելու պատուէրը կատարելու պատրաստ գտնը-
վին: Լա գործս կ'երեւի թէ խառնակիչ բարուցը
համար Օւլկիցիքի երկիրներէն անգամ վըրնու-
ված մարդու մը դրած ըլլայ. և Պատէի մեծ դքսու-
թեան երկիրներուն մէկուն մէջ պահուած ըլլալուն
նշանները կ'երեւին: Սինչեւ հիմայ այս խառնարար
և աղմուկ գիրքին միայն այնքան արգիւնքը տեսնուե-
ցաւ, որ մի որ մէկ անգամ մը կարգայ նէ ստիկալով
մը մէկ գի կը նետէ:

ԱՆՍՏՐԻԱ: Ստրոյ 9 էն 10 ըլնալու գիշերը
Վիեննա քաղաքը շատ ձիւն եկաւ. ցուրտը շատ
ստուրկ է. ուստիքին ալ գինը բարձրացած ըլլալով
աղքատ մարդոց տուրքութեան վիճակն ալ գեղցած
է. հիւանդանոցները հիւանդալ ընցունէ: Լա մի-
ջոյն քաղաքը մէկ երեւելի իմաստուն բժիշկէ մըն
ալ գրեւեցաւ: Կայսեր իր անձնական բժշկապետը
Տօթթօ Ռայման՝ որ բժշկաց ընկերութեան նախա-
գահ և տնօրէն ալ էր, մարտի 9 ին մեռաւ, և զին-
քը ճանչցողներուն շատ ցուռ տուաւ թէ իմաս-
տու թեանը և թէ աղիւր բարուցը համար:

Կայսերադուր բարձրագոյն Վառօրս մեծ
դուքսը Վիլհէմ գաւառին բնակիչներուն օգնու-
թեան համար, որ հայր սղութեան կողմանէ շատ
ծանր նեղուէ մէջ են, 10.000 Ֆլորին (110.000 զու-
ռուշ) տուաւ: Վիլհէմի մօտ մէկ մեծ ջաղացք մը
սահմանուեցաւ, որ անկէց երած աղւերը սրբան որ
ըլլայ նէ հայ չինուի և աղքատներուն տրուի: Սին-
չեւ հիմայ աղքատներուն տրուած հայր 64 հազարի
հասած է:

ՌՈՒՍՍԻԱ: Կայսրը նոր կանոնով մը սահ-
մանեց, որ հրէից աղէկէն առնուած զինուորներն
ալ երբ որ կարգերին դադնէ՝ զօրապետ (օֆիցիէր)
ըլլալու կարող ըլլան:
Մէկ ուրիշ նոր կանոնով մըն ալ հրաման հանեց,
որ սահմանադրուիները բնակութիւն ընող աղուա-
կանները որ իրենց ձեռքին տակը տարը գեղացիէն
աւելի մարդ չունին, կայսերութեան ներքի երկր-
ներէն մէկ դաւառ մը իրենց բնակութիւն ընտրեն
և հան երթան, որ տեղութեան կողմէն այն տեղը ա-
նոնց գետին պիտի տրուի:

Տան տարիէ ի վեր Ֆինլանտիայի բնակիչները
շատցած են: 1845 ին եղած հաշուին համարներն է
1.547.724 հոգի: Եւ դարուն վերջին տարիներուն
ցուցակին նայելով յայտնի կը տեսնուի որ այս դա-
ւառի հիմապիւս բնակիչները 50 տարի առաջ
ուաններուն կրկնապատիկն են:

ԼԵՀԱՍՏԱՆ: Վարչաւի կառավարութեանը
մէջ Վարչաւ մարտաքաղաքին զատ կը գտնուի տե-
րութեան ձեռքը 78 քաղաք, և մանաւոր մար-
դոց ստացուածք 70 քաղաք: Տերութեան ձեռքը
1003 գիւղ, և մասնաւորաց ձեռքը 6071 գիւղ:
Սինչեւ կառավարութեան ձեռքը գտնուած քա-
ղաքներուն համարները՝ գաւառապետին իշխանու-
թեան տակը ինչպէս քաղաքներուն համարներն շատ
է: 34 քաղաք կայ որոնց կառավարութիւնը կը խառ-
նուի: 13 քաղաք կայ որոնց գաւառապետը կ'իշխէ:

ԲՐՈՒՍԻԱ: Լաւրոպայի շատ երկիրներ գետնի
խնձոր կը սերմանեն, որ ցորենը քիչ եղած տարին
հայր շատ օգնութիւն կ'ընէ. և տեղ ալ կայ, ինչ
պէս ինքիթեւաւ և Բալանտա, որ գրեթէ հայր
տեղ բոլորովին գետնի խնձոր գործ կ'անեն: Լա եր-
րորդ տարին կը ըմբռնայ կոր՝ որ այս երկիրները
գետնի խնձոր ալ աղէկ չըլլար, կ'աւրուի, և հայրին
սղութեան մեծ պատճառներուն մէկն ալ այս է:
Բրուսիայի թաղաւորութեան իմաստուն նախա-
բարեկէն մէկ քանին մտածեցին որ, գետնի խնձ-
որներուն տասնի քանի մը տարի իրարու վրայ աւ-
րուելուն պատճառը ինչ կ'ըլլայ նէ ըլլայ (որ տա-
կաւին յայտնի իմացուած չէ), միշտ աղէկ բան
մըն է սերմը նորոգելը. այն աւրուած գետնախնձ-
որներուն սերմէն աղէկ գետնի խնձոր առաջ գա-
լու յոյս չի կայ. ուստի Վերիկա ապստընց, որ
այս բուսոյս խիստ լաւ տեսակին սերմէն Բրուսիա
խրկի. որ մշակներուն պիտի տայ. որպէս զի
առաջիկայ միտքով սերմերը գործ չածեն, միայն ա-
ստիք ցանեն այս տարի. կարելի է որ ասոր արգիւն-
քը աղէկ ըլլայ:

Գետնի խնձորին բուն երկիրը Վերիկա է. Լ-
մերիկա գետնուէն ետքը այս բոյսը Լաւրոպա մտած
է. և յայտնի է որ Լիւիայի կողմերը և այս տեղերս
մեզի ծանօթ եղած երկրէն Լաւրոպայի բաւար-
ըսուած գետնի խնձորին տարբերութիւն ունի:

Յոյս կայ որ Բրուսիայի այս նախատեսութիւնը
Լաւրոպայի ուրիշ աղգաց, և մանաւանդ Բալանտա-
ւոյ աչքը բանայ, որ անոնք ալ այս պատրաստու-
թիւնս ընեն, թէ որ Բալանտա ասոր բաւական ըլ-
լալու մարդ մնայ նէ:

ՍՊԱՆԻԱ: Սոնչե մօլէն կոմսին կուսակիցներուն
կամ Խաւիսիէրոն Գրիպանի զօրապետը, որ զին-
ուորական վիճակը մանելու համար եկեղեցական վի-
ճակը ձգեց, որովհետեւ կրօնաւոր էր, և հայրեն-
եայը խառնութեան պատճառ եղող մարդու մը օգ-
նական ըլլալը՝ խաղաղութեան պաշտօնեայ ըլլալէն
աղէկ տեսեց, Վերրատտ ըստով աղտիկ քաղաքին
նորէն տրեւելու փորձ մը ըլլաւ: Լա քաղաքի Պար-
չէլօնայի հիւսիսային կողմը լեռներուն մէջն է.
յիշեալ քաղաքէն ութ ժամու ճամբայ հեռու.
և ասկէց առաջ մէկ անգամ մը երեք հարիւր մար-
դով Գրիպանի այս սղտիկ քաղաքին քիչ մը ատեն
տիրեր էր. որ այն ատենը առանց պաշտպանութեան
էր. բայց խառն մը թաղաւորական հետեւակի զօրք
գալով, Գրիպանի սրբան որ քաղաքին մէջ մնալ ու-
զեր էր նէ՝ չի կրնալով գիմանալ քաղաքը ձգեց փա-
խաւ: Լա սղտիկ պատերազմի մէջ՝ Սոնչե մօլէնի
կուսակիցներն 15 հոգի մեռան. մնացածները խա-
ռն ի խառն փախան և լեռներ մէջ ցրուեցան:
Թագուհիին զօրքէն մէկ զօրապետ մը և հինգ զին-
ուոր մեռան:

ՊԵՆԷԻՆԱ: Յորենի և հայր սղութեան հա-
մար տեղ տեղ ծանր կամ թեթեւ խառնութիւններ
եղան. ինչպէս Տինան, Ուալը, Շաւըրուա, Ժիւ-
լի, Լիւիս և այլն. և ամէն տեղ ալ խառնով զին-
ուորներ երթալ գտնուիլ պէտք եղաւ որ խառնու-
թիւնը հանգարտի:

Յորենի վաճառականները իրենց մէջ շատ աղէկ
և խելացի խորհուրդ մը ըրին և վճռեցին: Որով-
հետեւ Պենչիքայի մէջ գաղտած ցորենը դուրս ել-
լելը չունի, հոն է. և այս ցորենները վաճառա-
կանները ծախողներուն ձեռքէն առնելով՝ երկրին
մէջ ցորենը ստատացուցած չեն ըլլար, մանաւանդ
թէ սղտեղներու ալ պատճառ եղած կ'ըլլան, ուս-
տի իրենց մէջ վճռեցին որ մինչեւ օգոստոս ամիսը
թէ Պրիւս քաղաքը և թէ գիւղերը բնաւ Պենչի-
քայի ցորեն ծախու չառնեն, և մի որ առնէ նէ՝ ծա-
խաւ առած ամէն մէկ կէտքով Պենչիքայի ցորենին
(որ կ'ընէ 72 հօխ), 100 Ֆլորին (425 զուռուշ)
տուգանք տայ: Լա տուգանքս անանկ բարձր գին
մըն է, որ այսքան սղութեան մէջ այս տարի հիւ-
մէկ տեղ մը ցորենը այս գինը ելած չէ. ուստի
առնողը ուրիշ տեղ ծախելու յուսով ալ չի կրնար
այս տուգանքը աչքը առնել: Յորեն առնելու
ստակին բոլոր պիտի գնեն դուրսի երկիրներէն
ցորեն երեւել տալու, որ երկրին մէջ ցորենի առա-
տուութիւնը ասով կ'ըլլայ: Բարձր գաւառին մէջ
գտնուող ցորենի վաճառականներուն ալ այս սղա-
մանագիրս ստորագրել պիտի տան: Լառնի ոգիով
վաճառական ունեցող աղքատ ոչ տոկ երես կը տես-
նէ և ոչ սղութեան. բայց գժբաղաբար՝ այս եր-
ջանիկ կրթութիւնս Լաւրոպայի մէջ ալ շատ ա-
ռաջացած չէ:

ԻԴԱԼԻԱ: Հումայու երկիրը չողեկոտք հա-
տատուել համար և երկաթ ճամբայ շինելու համար
հաստատուած աղգային ընկերութիւնը իր յայտա-
բարութիւնը կառավարութեան ներկայացոյց, և
այն ալ ինչպէս լինէն կ'ըսէ օրագիրը, ամէն կերպով
ընդունեց: Պինա և առաջ Հումայէն դեպ ի Լա-
բօլին սահմանադրուելու ճամբայ պիտի շինվի Չեբ-
րանօն անցնելով, և Հումայէն Լիքնա երթալու
ալ երկաթ ճամբայ պիտի ըլլայ:

Թէ հում, և թէ Ռաւնայի կառավարութեան
երեւելիներուն մէջ խօսք մը կը սղարտի, որպէս
թէ Հումայու սրբալուս քահանայապետը Չինայ
երկիրը արտաքց կարգի գետնապետութեամբ մէկը
պիտի խրկէ՝ հոն գտնուած քրիստոնէականներուն
պաշտպան ըլլալու համար:

ԱՄԵՐԻԿԱ: Լիւիզիական Վայս օրագիրը կը
պատմէ՝ որ Ռաւնայի և Պենչիքայի կառավարու-
թիւնը հարաւային Վերիկայի Բիլի ըստով երե-
րին կառավարութեանը հետ վաճառականութիւն
ընելու պայմանագիր չինէր և հաստատուէն: Բա-
րաբայս երկրին կառավարութեան ալ Օրենսդրա-
կան ատենը բացվել է. որ անցած տարուան այն
կողմերը եղած քաղաքական խառնութեանցը պատ-
ճառաւ միջոցառու էր. ըսել է որ հիմայ այն կող-
մերը հանգարտ են: Վլորէս ձէնէսալն ալ որ Հա-
սարակածի կամ Լքսաւագորի անունով զրուցուած
հասարակապետութեանը նախագահութեան պաշ-
տօնէն հանուած ըլլալուն նշանաւոր զօրք ժողով-
լու և իր հայրենեայը վրայ պատերազմ բանալու

յանձնարարութիւնը իր վրայ ուղեւոր իրաւունք կ'ունենայ :

Վերջիշեալ ցուցակիս մէջ երեւած շահերէն 'ի զատ , Սանկիսթէր տուն ունեցողը ապրանքներուն գիններէն , տեսակէն , և շուտ իրկուելէն

ալ ինչ օգուտներ կրնայ քաղելնէ , զանոնք մեր ընթերցողները կրնան դիւրաւ հասկընալ : Հիմա խմայուեցաւ որ վաճառականութեանը չէ եղեր պակասութիւնը որով մենք վնասեր եմք , հասկա մեր անվարժութեանը՝ այս արհեստին մէջ որ դեռ

ունիմք . որով վարժ պիտի կրնամք ըլլալ վաճառականութեան մէջ , աշխատասիրութեամբ՝ արթնութեամբ ու յարատեւութեամբ :

Վերջիշեալ ընկերութեան պայմանագրին օրինակը այս է :

ՊԱՅՄԱՆԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆ

ԵՌԵՎԱՆԻ ԲՆԱԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 1 ՅՈՒՆԻՍ 1847

* Ուր Միութիւն կայ , նոն Ուր կայ *

1847 խոսքէն քաղաքաւորութիւնը յիշեալ Բնիկութիւնը կը հաստատուի հետեւեալ պայմաններով :

1. Բնիկութիւնը պիտի ըլլայ Բնական , Հասարակ Բաժնի վրայ , ամէն մէկ Բաժնիւր Տասն Հարար դէժ Օսմանցի Բոտակ :

2. Բաժնիւրները պարտաւոր պիտի ըլլան անվարժէս իրենց Բաժնիւն կէտը այսինքն Հինգ Հարար դէժ մարտը ըստակ ըլլալով Բնիկութեան Սնուակին պահպանութիւնը :

3. Բաժնիւրներուն մնացած կէտը հարկաւոր եղած առեւը , պէտք եղածին շտի , ամէն Բաժնիւրդէն հաւատար չափով պիտի աւելուի :

4. Բաժնիւրը մը վէճ Բաժնիւն աւելի և մէկ Բաժնիւն պակաս այսինքն կէտ Բաժնի չի պիտի կրնայ գրաւել : Բայց թէ որ ուղէն չէ բաժնի շտի չափաւոր չափով մը փոխ տալու պէս կրնայ Բոտակ տալ Բնիկութեանը Սնուակին և երբ որ փոխ տուած տակը ետ աւելբու ըլլայ նէ Տասն և Հինգ օր առաջ պիտի խմայուեն Բնիկութեան վերաւորութիւնը :

5. Թէ որ Բնիկը մը Մարտադրութեան հետաւորը ըլլայ նէ իւր տեղը փոխանորդ մը պիտի կարգէ և այն փոխանորդն ալ զինքը փոխանորդ կարգովն դէպ 'ի Բնիկութիւնը ունեցած պարտաւորութիւնները կատարելու գրով պիտի պարտաւորի :

6. Թէ որ Բաժնիւրդի մը մահ պատահի նէ անոր յառաջնիւնը կրնան անոր Բաժնիւր ետ առնել Բնիկութեանն տարեգլխուն : Բայց ինչ պէս որ մինչև այն օրը եղած շահէն մասն պիտի տանեն նէ անանկ ալ թէ որ փնտս եղած է նէ ան փնտսն ալ իրենց մասն պիտի ըլլայ :

7. Բնիկութիւնը ամբողջ երեք տարի պիտի տեսէ , այսինքն 1 Յունիս 1847 և մինչև 1 Յունիս 1850 :

8. Այս երեք տարին մինչև որ չի լրջանայ Բնիկը մը չի պիտի կրնայ Բնիկութեան պատուիլ :

9. Բնիկութեան Հաշուագրութիւնը միշտ կրկն նստածարի կամեմով պիտի բաժնուի , և ամէն ամուսնուրէն ըրոր հաշիւները պիտի քննուի :

10. Բնիկը մը ուղիւ ժամանակը սպաս է ուղիւ Սնուակը ձեռքը առնել Բնիկութեան վնասը անձամբ խմայուելու համար :

11. Բաժնիւրները չի պիտի կրնան Բնիկութեան ըրած շահէն մասն ուղեւ մինչև երեք տարին չի լրջանայ և Հաշիւներուն ընդհանուր կշիւութիւնը չըլլայ :

12. Բնիկութեանը ժողովը մը պիտի ունենայ Եօթն հարիւր բաղկացած , այսինքն

- 1 Գործադրիչ Վերահսկող ,
- 1 Գանձապետ ,
- 5 Փոխանորդ ,

Սխալ Գործադրիչ Վերահսկողն ստորագրութիւնը պիտի բանի Բնիկութեան գործերուն մէջ և լիակատար իշխանութիւն պիտի աւելնայ

գնելու ու վաճառելու Բնիկութեան օգտին : Բայց և այնպէս վերջիշեալ Գործադրիչին Նշուած հարիւր հարար դէժնէ աւելի ապրանքի մը վրայ չի պիտի դնէ ինքը զիտուն մինչև որ ժողովքին չհարգուեն :

13. Ժողովքին անգամները որ Բնիկութեան կողմէն փոխանորդ են անանկ մարդիկ պիտի ընտրուին որ հէժ ուրիշ Բաժնիւրներէն աւելի Բաժնիւն տէր եղած ըլլան , հէժ ալ վաճառականութեան մէջ աւելի վարժ ըլլան :

14. Ժողովքին մէջ անօրինակաբար գրի շտաւած և ժողովականներէն չընտրապարտած ժողովքը չի պիտի քակուի :

15. Թէ մասնաւոր և Թէ ընդհանուր ժողովքին մէջ նշուած Բաժնիւրը երկու կողմէն հաւատար լինալ ըլլայ նէ , ան առեւը վերահսկողն կարծիքը պիտի վեր բաժնուի :

16. Վերահսկողն իւր պաշտօնին չի պիտի զբաղի առանց զօրաւոր պատճառի մինչև և իւր տարին :

17. Գանձապետը երաշխաւոր պիտի ըլլայ իրեն յանձնուած ըստակին բաց 'ի անանկ վերահսկողին որպէս առջեւը առնելը մարդոց կարողութեան վերէն :

18. Գանձ ամիս անգամ մը վերջիշեալ Պաշտօնատարները ժողովք պիտի ընեն Բնիկութեան գործերուն վրայով պէտք եղածը խորհելու համար : և այս ժողովքին Գանձապետն ալ վերահսկողն պիտի ըլլայ :

19. Թէ որ Վերահսկողն հրահրութեան պատճառաւ կամ ուրիշ սրբելով մը չի կրնայ իւր ստորագրութիւնը դնել նէ , իւր կողմէն փոխանորդ մը պիտի կարգէ և ինքն ալ անոր Երաշխաւոր պիտի ըլլայ :

20. Վերջիշեալ Պաշտօնատարները չի պիտի ընտրուին մինչև որ ամէն Բաժնիւրը մէկ տեղ չի գտնի , և մինչև որ մեծագոյն մասը հաւանութիւն չի ապ ընտրուակին համար :

21. Բնիկութեանը կազմուած օրէն Երեք բերական նամակաւ , ինչպէս սովորութիւն է , պիտի հրատարակուի համառօտաբար թէ Բնիկութեանը ինչ հիման վրայ հաստատուած է , ինչ Գործադրիչն աւելի , ընելը գրաւոր գործերը որպէս են : Ստորագրութիւնը ինչպէս է :

22. Բնիկութեան գլխաւոր գործերը պիտի ըլլան Բաժնիւն պիտի ընելը և ապրանքութիւնը կատարել : ՍԵՒԵՐԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆ ԶԻՂԻ Հաշիւ ընելով որ ապրանքին անտարակոյ շահ ընելը կը հասկընուի նէ այն ապրանքը առնել ծախել և ապահով միջոցաւ հաւատարմով մարդոց փոխ ըստակ տալ :

23. Բնիկութեան բոլոր գործառնութիւնները թէ գնելու թէ վաճառելու , Օսմանեան երկիրներէն դուրս չի պիտի ըլլան , արտաքին առեւտուր մը ընելու համար պէտք է որ անկէ

չափադան շահ տեսնուելըը հաստատ զիտայի Բայց 12 (Երկստասներորդ) Յօդուածին համեմատ չարժեքով Գործադրիչ Վերահսկողն :

24. Միջերանցի վարձը , գրասան ծախս , Գործադրիչին և ուրիշ Սպասարկներուն նաեւ Վերահսկողին և Գանձապետին տնտեսական Բնիկութեան փոխանորդները պիտի որոշեն միշտ Վերահսկողն իրենց գրաւի առնելով :

25. Վերահսկողին , Գանձապետին և Գրաւորներուն ինչ ամսական յարմար կը տեսնուի նէ անոր կէտը պիտի տրուի , և կէտն առնել ալ Բնիկութեանը ըրած շահէն ժամանակին մասն պիտի հանուի Հարիւրին . . . Դիմակա փոխաւորներուն Հարիւրին . . . իրենց աշխատութեանը փոխարէն :

26. Թէ որ Բնիկութեանը , Երաշխաւոր մը առաջնէ , անանկ մեծ փնտս մը հանդիպի որ Գրաւորութիւնը երբեք մասը կարուի , իսկայն Վերահսկողն պիտի խմայնեն նախ փոխանորդներուն և յետոյ բոլոր Բաժնիւրներուն որ ընդհանուր ժողովք ըլլալով մեծագոյն մասին որոշածը իսկայն գործի գրուի , այսինքն շարունակել ուղեւ Բնիկութեանը շարունակուի , քաւելի ուղեւ նէ քակուի ժամանակը չի լրացած :

27. Թէ որ անանկ մեծ գործ մը պատահի որ Բնիկութեան Գործադրիչ Վերահսկողն ալ ժան համարէ բոլոր Բաժնիւրներէն Բնիկութեանը ժողովք ինչպէս նէ , պիտի պարտաւորին իսկայն հաւաքուիլ և խորհելը գործին վրայ խորհիլ :

28. Բնիկութեան մէջ թէ որ անանկ փոխաւորութիւն մը ըլլայ որ հրատարակուել արժանի կը համարուի Երաշխաւորն նամակաւ պարտաւոր է Վերահսկողն ծանուցանելու հարկաւոր եղած տեղաւորներ :

29. Բնիկութեանը քակուած ժամանակը թէ որ դուրսը պարտք ունի նէ թէ բանիւր թէ գրով նախ ան պարտքերը պիտի հատուցանեն յետոյ Բաժնիւրներուն Հաշիւը պիտի տեսնուի :

30. Սխալ Տարեգլխուն ընդհանուր կշիւութիւն եղած առեւը Վերահսկողն պիտի հաւաքէ բոլոր Բաժնիւրներէն և անանց պիտի ցուցանեն Երաշխաւորն Հաշիւը և զատ զատ ամէն մէկին պիտի ստորագրել տայ իրենց հաւանութեանը նշան :

31. Վնասակարողին օրհնութիւնը այս ընկերութեանը բռնած գործերուն վրայն անպակաս ըլլալու համար ամէն Տարեգլխին Բնիկութեանը կշիւը ցուցուցած շահին Հարիւրին երկուք բարեպաշտական գործի մը համար ծախս պիտի ըլլուի :

Գրաւորուելու այս պայմանագրութիւնը , հաստատուեցաւ և ընդունուեցաւ իւրաքանչիւր Բաժնիւրդէն իրենց իսկ ստորագրութեամբը :

Կատարուեցաւ 1 Յունիս 1847 :

ԳԱՆՔԱՐԱՆ ԼՈՒՐ

Նոր գիւն : Տնտեսական մէջ : Հասարակ ըրած է հաշիւ ըրած Բանին զօրութիւնը . որ շատ քիչ վնասներ դուրս կ'առնեն , ինչպէս չի հետ կը խառնեն և մուխը կը բաշեն : Եւսով իրենց մէկ թմբութիւն մը և մէկ քուն մը կուգայ . այն թմբութեանը ստիւնը զուարճալի երազներ կը տեսնեն . որով այս փոշին անունը սովորաբար Էրար կ'ըսեն , որ խորհուրդը տեսնէ : Եւսով հաստատուել (հաս) ալ կը շինեն և անանկ կ'առնեն . բայց թէ հաստատուել թէ մուխը , մէկ անխորժ հոտ մը ունի , որ մարդու սիրտ կը խառնէ . փոխելը կը բերէ : Եւսով մուխը քաւ

զարի Պ. Օմայթ (Սիթ) անուն բժիշկը առանց գէշ հոտի հաշիւ շինելուն եղանակը գտաւ . դոյնը կատարեալ ձեւման . հոտը շատ անխորժելի , և ուժով սովորաբար գործածուած հաշիւն շատ եւելէ : Բնիկ է որ հաշիւն մէջ գտնուած այս զօրութիւնն ունենցող մասը ուրիշ մասերէն զատուի . ինչպէս որ առկէց առաջ ուրիշ վարդերով մը ֆֆֆֆին զօրաւոր մաւրը զատելով ծաֆֆին ըրած անիւնը հաներ էր :

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Պէտքիս լինելու ինչպէս խառնել խառնելու Բժիշկին հոգի թէ թէ թէ պարտն Սանկիսթէր քաւ

Խառնելու . Ծախս առնելու քաւը կրնայ երկուս վնասներ Խառնելու լինելու քաւը Խառնելու : Եւսով քաւը որ քիչ քաւնէն ի վեր լինուած է Խառնելու 4 Բժիշկին անիւնէ երկուս ընդարձակ քաւ և պարտն գէշելու պարտեւէ և այլն :

ՀԱՍՏԱՏԱՐԱԿԻՉԻ ԼԵԱԳՐԻՍ

Յիւլի . Պր . Տէր Կրպ . Չաճուր : Սիւրբ Լեւոն :

Ի Պիտի նոր խառն :

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Ի ՏԳԱՐԱՆԻ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԻՒՀԵՆՏԻՍԵԱՆ